

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Olsztynie

Olsztyn, dnia   grudnia 2011 r.

Pan
Krzysztof Piwowarczyk
Burmistrz Węgorzewa

LOL-4101-16-04/2011; P/11/134

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.) zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie przeprowadziła w Urzędzie Miejskim w Węgorzewie kontrolę w zakresie utrzymania czystości i porządku w miejscach publicznych w okresie od 1 stycznia 2009 r. do 30 czerwca 2011 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 18 listopada 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do treści art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Burmistrzowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, ocenia działalność Urzędu w kontrolowanym zakresie.

Powyzszą ocenę ogólną uzasadniają następujące oceny cząstkowe i uwagi:

1. Działania podejmowane przez Urząd w badanym okresie zapewniły utrzymywanie czystości i porządku w miejscach publicznych oraz wyposażenie tych miejsc w urządzenia do zbierania odpadów. Urząd w sposób prawidłowy przeprowadził postępowania przetargowe, obejmujące sprzątnięcie i oczyszczanie Miasta¹ oraz odbiór odpadów z miejsc publicznych. W umowach zawartych z wykonawcami usług należycie zabezpieczono interes Miasta, ustalając m.in. wysokość kar umownych oraz warunki i sposób ich naliczania. Oględziny sześciu losowo wybranych miejsc publicznych (dwóch parków i czterech ulic) wykazały, że były one utrzymane w czystości, a w miejscach tych rozlokowano kosze uliczne, zgodnie z zasadami określonymi w regulaminie utrzymania czystości i porządku. W czystości utrzymana była również piaskownica w parku Helwinga, oddana do użytku w maju 2011 r. w ramach I etapu rewitalizacji tego parku.

---

¹ dotyczy obszaru miasta Węgorzewo oraz terenów wiejskich w granicach tej jednostki podziału administracyjnego.

W czasie kontroli NIK trwały prace związane z wyborem wykonawcy II etapu rewitalizacji, w ramach którego przewidziano m.in. ogrodzenie placu zabaw i zabezpieczenie piaskownicy przed zwierzętami.

2. Urząd wywiązał się z obowiązku utrzymywania i eksploatacji szaletów publicznych oraz dostosowania ich do potrzeb osób niepełnosprawnych. Spośród dwóch szaletów ujętych w ewidencji środków trwałych Urzędu, jeden (na placu Grunwaldzkim) był obiektem kontenerowym posiadającym przyłącza wodno-kanalizacyjne, zaś drugi (przy ul. Zamkowej) znajdował się w odrębnym budynku murowanym. Budynek ten, zgodnie z obowiązującymi przepisami, był poddawany okresowym (rocznym i pięcioletnim) kontrolom stanu technicznego oraz przydatności do użytkowania. Urząd nie ewidencjonował w badanym okresie przychodów z tytułu funkcjonowania ww. szaletów, mimo że za korzystanie z nich były pobierane opłaty w wysokości odpowiednio 1,00 zł i 1,50 zł. Jak wyjaśnił Pan Burmistrz, łączne wpływy w kwocie 3,4 tys. zł z tytułu tych opłat były wydatkowane, za jego ustną zgodą, na zakup środków czystości bezpośrednio przez osobę obsługującą szalety. NIK zwraca jednak uwagę, że Urząd nie kontrolował zakupu tych środków, jak również nie uregulował zasad pobierania i rozliczania opłat za korzystanie z szaletów.
3. Obowiązujący na terenie Miasta regulamin utrzymania czystości i porządku nakładał na właścicieli zwierząt domowych (w tym psów) obowiązek usuwania odchodów pozostawionych przez nie w miejscach publicznych, a zwolnienie zwierząt z uwięzi dopuszczalne było wyłącznie na terenach zielonych do tego przeznaczonych i specjalnie oznakowanych. Straż Miejska, egzekwując ww. obowiązki, w latach 2009-2011 (I półrocze) nałożyła na właścicieli psów 10 mandatów. Należy zaznaczyć, że Urząd nie podejmował w tym okresie żadnych działań ułatwiających wywiązywanie się właścicieli zwierząt z nałożonych na nich obowiązków, w tym m.in. nie wyznaczył tzw. wybiegów dla zwierząt. Nie prowadzono także działań edukujących mieszkańców w zakresie zachowania bezpieczeństwa przy utrzymywaniu zwierząt domowych.
4. W regulaminie utrzymania czystości i porządku, uchwalonym przez Radę Miejską 30 czerwca 2006 r., a więc z opóźnieniem wynoszącym ponad 5 m-cy w stosunku do terminu określonego w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz zmianie niektórych innych ustaw², nie uwzględniono wszystkich kwestii wskazanych w art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach³ (zwanej dalej „ustawą o utrzymaniu czystości”). Brak było bowiem uregulowań dotyczących prowadzenia selektywnego zbierania i odbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz

---

² Dz. U. z 2005 r. Nr 175, poz. 1458, ze zm.

³ Dz. U. z 2005 r. Nr 236, poz. 2008, ze zm.

zużytych baterii i akumulatorów. NIK zwraca uwagę, że niektóre zapisy ujęte w tym regulaminie wykraczają poza delegację ustawową, przyznaną organowi w ww. przepisie. Dotyczy to m.in.:

- nałożenia na przedsiębiorców obowiązku składowania odpadów komunalnych na składowisku w Czerwonym Dworze,
- określenia sposobu ustalania stawek opłat za świadczone usługi w zakresie odbierania odpadów komunalnych,
- zobowiązania organizatorów imprez masowych do wyposażenia miejsca imprezy w pojemniki na odpady i szalety przenośne,
- nałożenia na właścicieli psów obowiązku opłacania podatku od ich posiadania,
- zobowiązania właścicieli nieruchomości do przeprowadzania deratyzacji co najmniej raz w roku oraz ponoszenia jej kosztów.

Ponadto niektóre zapisy zawarte w „słowniczku pojęć”, stanowią powtórzenie przepisów ustaw i rozporządzeń dotyczących m.in. gospodarki odpadami, co narusza § 137 w związku z § 143 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie zasad techniki prawodawczej⁴.

5. Urząd w sposób nierzetelny podawał do publicznej wiadomości informacje o zasadach gospodarowania odpadami na terenie Miasta. W Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu („BIP”) zamieszczono wprawdzie uchwałę o utrzymaniu czystości i porządku, jednakże w celu dotarcia do treści tego dokumentu niezbędna była znajomość numeru uchwały lub daty jej podjęcia, gdyż wyszukiwarka, po wpisaniu słów kluczowych, nie znajdowała tego dokumentu. Zamieszczone w BIP informacje (wymagane art. 3 ust. 2 pkt 6a ustawy o utrzymaniu czystości) o podmiotach zbierających zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny pochodzący z gospodarstw domowych nie były aktualizowane od 2007 r. Z powodu niedopatrzenia osób odpowiedzialnych, nie uwzględniały one wszystkich podmiotów prowadzących taką działalność na terenie Miasta, a ujętych w rejestrze prowadzonym przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska.

W badanym okresie Urząd nie podejmował działań w zakresie inicjowania i ułatwiania tworzenia punktów zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, wskazywania lokalizacji, w których mogą być prowadzone akcje odbierania zużytego sprzętu od mieszkańców Miasta oraz działań informacyjnych i edukacyjnych w tym zakresie. Zadanie to, zgodnie z art. 16a pkt 5 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach⁵ należało od 1 stycznia 2009 r. do obowiązkowych zadań własnych Miasta. Urząd nie wywiązał się również z określonego w regulaminie utrzymania

---

⁴ Dz. U. Nr 100, poz. 908.

⁵ Dz. U. z 2010 r. Nr 185, poz. 1243 ze zm.

czystości i porządku obowiązku organizowania odbioru odpadów wielkogabarytowych w cyklu półrocznym. Odpady takie były bowiem odbierane jedynie raz do roku, podczas akcji „Posesja”.

6. W badanym okresie zezwolenia, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy o utrzymaniu czystości, na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości na terenie Miasta posiadało pięć podmiotów. Urząd nie wywiązał się jednak z obowiązku, określonego w art. 7 ust. 6b tej ustawy, prowadzenia (od 10 kwietnia 2010 r.) w formie elektronicznej ewidencji udzielonych i cofniętych zezwoleń.

NIK negatywnie ocenia również nieprowadzenie w Urzędzie ewidencji zawartych umów na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, o której mowa w art. 3 ust. 3 pkt 3 ustawy o utrzymaniu czystości. W rezultacie Urząd nie dysponował pełną wiedzą o liczbie właścicieli nieruchomości, którzy nie posiadali takich umów, co ograniczało sprawowanie skutecznej kontroli w zakresie wywiązywania się przez nich z obowiązków wynikających z tej ustawy. Potwierdziło to badanie 30 losowo wybranych przypadków spośród 116 zgłoszonych przez przedsiębiorców, w których rozwiązano umowy na odbiór odpadów komunalnych. W żadnym z tych przypadków Urząd nie posiadał bowiem wiedzy, czy właściciele ci zawarli nowe umowy.

W okresie objętym kontrolą, na terenie Miasta istniały dwa dzikie wysypiska. Mimo, że oba wysypiska znajdowały się na nieruchomościach stanowiących własność Miasta, nie podejmowano w badanym okresie żadnych działań w celu ich likwidacji. W wyniku oględzin stwierdzono, że zgromadzono tam od 0,5 do 2,5 Mg odpadów komunalnych.

W latach 2009-2011 (I półrocze) Pan Burmistrz nie wydawał decyzji w trybie art. 5 ust. 7 oraz art. 6 ust. 7 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku, tj. nakazujących właścicielom nieruchomości wyposażenie nieruchomości w urządzenia do zbierania odpadów komunalnych i nakładających na właścicieli (w przypadku braku zawartych umów na odbiór odpadów), obowiązek uiszczenia opłat za odbiór odpadów komunalnych. Tymczasem Straż Miejska w wyniku prowadzonych w tym okresie akcji „Posesja” stwierdziła, że na terenie 140 posesji (w tym 11 sklepów) brak było pojemników na odpady, a właściciele tych nieruchomości nie posiadali umów na odbiór odpadów komunalnych.

Pan Burmistrz nie wykorzystywał również uprawnień, wynikających z art. 8b ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości, do przeprowadzania kontroli działalności gospodarczej przedsiębiorców w zakresie jej zgodności z udzielonym zezwoleniem na odbiór odpadów komunalnych. Działań takich nie podjęto m.in. wobec trzech (spośród pięciu) przedsiębiorców posiadających ww. zezwolenia, którzy nie wywiązywali się z obowiązku sporządzania i przekazywania Burmistrzowi do 15 dnia po upływie każdego miesiąca, wykazu właścicieli nieruchomości, z którymi w poprzednim miesiącu zawarli umowy na odbiór odpadów komunalnych i z którymi

umowy te wygasły lub zostały rozwiązane oraz z obowiązku złożenia do końca pierwszego kwartału za poprzedni rok kalendarzowy informacji o masie poszczególnych rodzajów odebranych odpadów komunalnych (art. 9a ust. 1 i 2 ustawy o utrzymaniu czystości).

7. Obowiązujący w Mieście Plan Gospodarki Odpadami został uchwalony przez Radę Miejską w dniu 26 stycznia 2005 r. NIK negatywnie ocenia brak jego aktualizacji w 2009 r., do czego obligował art. 14 ust. 14 ustawy o odpadach. Nie wywiązano się również z obowiązku, o którym mowa w art. 14 ust. 13 pkt 1 tej ustawy, tj. przedłożenia organowi stanowiącemu i zarządowi powiatu sprawozdania z realizacji Planu Gospodarki Odpadami za lata 2007-2008, zaś sprawozdanie za lata 2009-2010 zostało złożone dopiero w trakcie kontroli NIK 26 października 2011 r., mimo że należało tego dokonać do 31 marca br.
8. Według wyjaśnień Pana Burmistrza, przyczyną ujawnionych nieprawidłowości była ograniczona liczba pracowników Biura Ochrony Środowiska oraz szeroki zakres ich obowiązków. Zdaniem NIK, przyczyną tych nieprawidłowości był również brak kontroli zarządczej i instytucjonalnej obejmującej realizację badanych zadań, jak również uszczegółowienia tych zadań w regulaminie organizacyjnym Urzędu lub w zakresach czynności osób odpowiedzialnych.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o podjęcie działań zapewniających:

- 1) dostosowanie regulaminu utrzymania czystości i porządku do wymogów wynikających z obowiązujących przepisów,
- 2) udostępnienie w BIP Urzędu, informacji dotyczących zasad gospodarowania odpadami na terenie Miasta, w sposób ułatwiający dostęp do tych informacji,
- 3) prowadzenie ewidencji umów zawartych przez właścicieli nieruchomości z przedsiębiorcami na odbieranie odpadów komunalnych w celu zapewnienia skutecznej kontroli wypełniania przez nich obowiązków wynikających z ustawy o utrzymaniu czystości,
- 4) zlikwidowanie dzikich wysypisk występujących na terenie Miasta,
- 5) wzmocnienie nadzoru nad komórką organizacyjną Urzędu, odpowiedzialną za realizację zadań określonych w ustawie o utrzymaniu czystości oraz w ustawie o odpadach,
- 6) uregulowanie zasad pobierania i ewidencjonowania opłat za korzystanie z szaletów publicznych.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Burmistrza, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków zawartych w niniejszym wystąpieniu bądź o działaniach podjętych w celu realizacji tych wniosków lub o przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie, do dyrektora Delegatury NIK w Olsztynie, umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.